КОСМОС БАҲОДИРЛАРИГА ШАРАФЛАР!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ★ 16 январь 1969 йил, пайшанба ★ № 13 (14.176). ◆ Баҳоси 2 тийин.

«СОЮЗ-5» КЕМАСИНИНГ КОМАНДИРИ ЎРТОҚ Б. В. ВОЛИНОВНИНГ ПАРВОЗ ОЛДИДАН БЕРГАН БАЁНОТИ

Азиз ўртоқларимиз ва дўстларимиз!

Совет космик фани ва техникаси космосни тадқиқ қилиш соҳасидаги мураккаб вазифаларни планли равишда амалга ошириб келмоқда.

Кеча биз, учувчи-космонавт ўртоқ Владимир Александрович Шаталовни «Союз-4» кемасида космосга кузатиб қолган эдик. Бугун эса менга ва менинг учувчи-космонавт ўртоқларим — Алексей Станиславович Елисеев ва Евгений Васильевич Хруновга кўп ўринли «Союз-5» кемасида космосга парвоз қилишдек, катта шараф муяссар бўлди.

Космосни тинч мақсадларда ўзлаштириш ва ундан инсониятнинг амалий эҳтиёжлари учун фойдаланиш ишига қатнашиш топширилганлиги билан фахрланамиз.

«Союз-5» кемасининг экипажи номидан Ватанимизнинг масъулиятли топшириғини шараф билан бажарамиз, деб Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетини, ҳукуматимизни, Совет халқини ишонтираман.

Тез орада жонажон юртимизда дийдор кўришгунча хайр, азиз дўстлар!

Кўришгунча хайр!

Х-69

ТАСС АХБОРОТИ

ИККИ СОВЕТ КОСМИК КЕМАСИ—

«СОЮЗ-4» ВА «СОЮЗ-5» ОРБИТАДА

Бугун 1969 йил 15 январда Москва вақти билан соат 10 дан 14 минут ўтганда экипажи уч космонавтдан иборат «Союз-5» космик кемаси ер йўлдоши орбитасига чиқарилди.

Космик кема ичида совет космонавт учувчилари: кема командири подполковник Борис Валентинович **Волинов** ҳамда экипаж аъзолари — борт инженер, техника фанлари кандидати Алексей Станиславович **Елисеев** ва тадқиқотчи инженер подполковник Евгений Васильевич **Хрунов** бор.

«Союз-5» космик кемаси ҳисоблаб қўйилган орбитага чиқарилди.

«Союз-5» космик кемаси орбитасининг параметрлари қуйидагича:

Ер теварагидан айланиш даври 88,7 минут;

Ер юзидан максимал узоқлиги (апогейида) 230 километр;

Ер юзидан минимал узоқлиги (перигейида) 200 километр;

Орбитанинг оғиши 51 градус 40 минут.

Кема орбитага чиқарилганидан сўнг «Союз-5» кемасининг командири ўртоқ Борис Валентинович Волинов ер ва «Союз-4» космик кемаси билан икки томонлама радио алоқа ўрнатди.

Ўртоқ Б. В. Волиновнинг маълум қилишича, унинг ва экипаж аъзоларининг саломатлиги яхши; кема бўлмаларидаги босим ва ҳарорат нормал даражада.

«Союз-4» ва «Союз-5» кемаларининг командирлари космонавт-учувчилар Владимир Александрович Шаталов билан Борис Валентинович Волинов ўртоқлар космик фазода биргаликда экспериментлар ўтказиш программасини бажаришга киришганликларини маълум қилдилар.

* * *

«Союз-4» ва «Союз-5 космик кемалари парвозни давом эттирмоқда. 1969 йил 15 январда Москва вақти билан соат 13 гача «Союз-4» кемаси ер атрофини ўн саккиз марта, «Союз-5» кемаси эса икки марта айланиб чиқди.

«Союз-4» кемасининг командири ўртоқ В. А. Шаталов «Союз-5» космик кемаси орбитага чиқарилганлигини кузатиб турганлигини хабар қилди.

«Союз-5» кемасининг командири ўртоқ Б. В. Волинов кемани қўл билан бошқариб, қуёшга йўналтириб олди, шундан кейин само юлдузлари кузатиб борилди. Борт инженер А. С. Елисеев ва тадқиқотчи инженер Е. В. Хрунов кабинанинг ичкарисини кино ва фото суратга олдилар.

Ўртоқ Б. В. Волинов орбита бўлмаси ва космонавт кабинасидан телерепортаж ўтказди. Телерепортаж вақтида инженер Хрунов «Союз-5» космик кемаси экипажининг бошқа аъзолари билан таништирди, шунингдек экипаж ҳар бир аъзосининг иш жойини кўрсатди. Ўлчов пунктлари кема ичкарисидан аниқ телевизион тасвирни қабул қилдилар.

«Союз-5» кемасидан хабарлар 15,008 мегагерц частотада берилмоқда.

Кемаларнинг экипажлари белгиланган программага мувофиқ илмий тадқиқотларни ўтказдилар. Кун тартибига мувофиқ, экипаж аъзолари овқатланиб олишди.

Экипаж командирларининг хабарларига кўра, «Союз-4» ва «Союз-5» кемалари бўлмаларида ҳарорат ва ҳаво босими нормал даражада.

ТАСС АХБОРОТИ

«СОЮЗ-4» КОСМИК КЕМАСИ ПАРВОЗДА

15 январь Москва вақти билан соат 4 дан 12 минут ўтганда «Союз-4» космик кемаси ер атрофини 13—марта айланиб учаётган пайтда Совет Иттифоқининг Узоқ Шарқдаги ўлчаш пунктларининг радиоалоқа зонасига кирди.

Ўртоқ Владимир Александрович Шаталовнинг космосдаги янги иш куни бошланди. Космонавт кун тартибида белгиланган жисмоний тарбия машқини бажариб, нонушта қилганидан кейин, кема системаларининг аҳволини текширди, вақтни аниқлаб олди ва парвознинг иккинчи куни программасини бажаришга киришди. Жумладан у, парвоз вақтида ёруғлик сочувчи заррачаларни кузатди, ернинг булут ва қор қопламини, ернинг кундузги ва оқшомги уфқини фото суратга олди.

Космонавт билан радиоалоқа сеанси ўтказилди. Космик кема ичидан берилган маълумотга кўра, ўртоқ Владимир Александрович Шаталовнинг аҳволи жуда яхши. Қон босими ва томири нормада турибди. Унинг организми космик парвоз шароитларига яхши мослашиб олди.

«Союз-4» космик кемасининг парвози давом этмоқда.

* * *

1969 йил 15 январь Москва вақти билан соат 9 да «Союз-4» космик кемаси ер теварагида 15 марта айланиб чиқди.

Космонавтнинг иккинчи иш куни муваффақият билан давом этмоқда.

Ўртоқ В. А. Шаталов кеманинг химиявий ток манбаларини зарядлаб олиш учун унинг қуёш батареяларини қуёшга тўғрилаш мақсадида қўл билан бошқариш системаси ёрдамида кемани ўнглаб олганидан ҳамда ўтказилган операция бажарилганлигини маълум қилганидан сўнг белгиланган экспериментлар программасини бажаришни, шу жумладан, ер устидаги булут қопламлари, қорларни ҳамда ер юзидаги геологик-географик объектларни кузатишни давом эттирди.

Программага мувофиқ кема кабинасидан радио ва телевизион информациялар берилди, шунингдек, илмий тадқиқотлар бажариш ва космонавтнинг ҳордиқ чиқариши учун мўлжалланган орбитал бўлмадан телевизион репортаж берилди.

«Союз-4» кемаси ичидан олинган маълумотларга кўра, кабина ва орбитал бўлмадаги босим, намлик ва ҳарорат нормадаги даражада турибди.

Космонавт-учувчи ўртоқ В. А. Шаталовнинг саломатлиги ва кайфияти жуда яхши. «Союз-4» космик кемаси парвозини муваффақият билан давом эттирмоқда.

ТАСАННО!

«Союз-5» космик кемасининг мўлжалланган орбитага муваффақиятли парвозини радиодан эшитиб, қалбларимиз ғурур ифтиҳори билан тўлди. Космос лочинлари олдига қўйилган барча вазифаларни муваффақиятли бажариб, она-Ватан заминига соғ-саломат қайтишларига ишонамиз. Колхозимиз меҳнат аҳли ва коммунистлари космик парвозлар асрининг биринчи пионери Ю. А. Гагариннинг дўстлари жасоратига тасаннолар айтмоқда.

О. АБДУЛАҲАТОВ,

Чуст районидаги «Москва» колхози партия комитетининг секретари.

ҚОЙИЛМИЗ!

Ўтган куни радио орқали катта хушхабар эшитган эдик. Халқимизнинг мард фарзандларидан бўлмиш Владимир Шаталов «Союз-4» кемаси билан фазога кўтарилган эди. Кеча эса Совет фани ва техникасининг яна бир улкан ютуғини кўрдик. Фазога Б. В. Волинов, А. С. Елисеев, Е. В. Хруновлар тушган «Союз-5» космик кемаси парвоз этди. Космонавтлардан олинаётган хабарларга кўра, иккала кема командирлари космик фазода биргаликда экспериментлар ўтказиш программасини бажаришга киришганлар.

Биз заковатли олимларимиз ва мутахассисларимизнинг маҳоратига қойил қоламиз! Азамат ўғлонларимиз — тўрт баҳодир космонавтларимизнинг она еримизга муваффақият билан тушиб келишига тилакдошмиз.

С. ҲАСАНОВ,

Тошкент область Орджоникидзе район халқ маорифи бўлимининг мудири.

УЧ ОҒАЙНИ БОТИРЛАР

Совет фани коинот сирларини ўрганишда мисли кўрилмаган ғалабани қўлга киритмоқда. «Союз-5» космик кемасидаги лочинларнинг бу парвози ҳам космонавтика фани арсеналига қўшилган бебаҳо ҳиссадир. Фазокорлар учиш программаси талабларини тўла-тўкис адо этиб, коинот ҳақидаги тасаввуримизни янада бойитадилар.

Э. ҒУЛОМОВ,

Тошкент халқ хўжалиги институтининг старший ўқитувчиси.

БАЛЛИ, МАРД ЎҒЛОНЛАР

Ўтган куни мамлакатимизнинг мард ўғлонларидан бири фазога катта масъулият билан парвоз қилган эди. Кеча яна уч азамат унинг ёнига етиб борди. Она-Ватанимизнинг тўрт ўғлони биргаликда олдиндан белгилаб қўйилган тажриба программасини амалга оширишга киришдилар. Халқимиз: «Тўрт ўғлон тугал бўлса, тепадагин индирар» деб бежиз айтмаган.

«Союз-4» ва «Союз-5» космик кемаларини муваффақият билан бошқариб бораётган тўрт ўғлонга биз, машинасозларнинг ҳавасимиз келади.

Б. ШЕРМАТОВ,

Андижон машинасозлик заводининг смена мастери.

Б. В. ВОЛИНОВ.

А. С. ЕЛИСЕЕВ.

Е. В. ХРУНОВ.

КОСМОНАВТЛАР ҲАЁТИДАН ЛАВҲАЛАР

ПОДПОЛКОВНИК БОРИС ВАЛЕНТИНОВИЧ ВОЛИНОВ

Борис Валентинович Волинов 1934 йил 18 декабрда Иркутск шаҳрида туғилган.

Борис Прокопьевск шаҳрида ўрта мактабни, шундан кейин авиация мактабини битирди.

1956 йилда Борис Валентинович Волгоград ҳарбий авиация билим юртини тамомлаганидан кейин Совет Армиясининг авиация қисмларида хизмат қилди. Волинов 1958 йилда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси сафига кирди.

Борис Валентинович космонавтлар отрядида тайёргарлик ишларини 1960 йилда бошлади. Космик парвозга тайёргарликни муваффақиятли ўтаб, 1963 йилда Валерий Биковскийга ва Георгий Береговойга дублер бўлган эди.

1968 йилда Волинов асосий ишидан ажралмаган ҳолда Жуковский номидаги ҳарбий-ҳаво инженерлари академиясини битириб чиқди.

Борис Валентинович уйланган, унинг рафиқаси Тамара Федоровна маълумоти бўйича инженер-металлург бўлиб, машинасозлик заводида ишламоқда. Волиновларнинг икки фарзанди бор. Андрей 1958 йилда ва Татьяна 1965 йилда туғилган.

Борис Валентинович отасидан ёшлигидаёқ жудо бўлган. Уни онаси, ихтисоси бўйича врач Евгения Израиловна тарбиялади. (У, ҳозир пенсионер). Евгения Израиловна кўп йиллар давомида нуқсонсиз ишлаганлиги учун «Республикада хизмат кўрсатган врач» унвонига сазовор бўлган.

АЛЕКСЕЙ СТАНИСЛАВОВИЧ ЕЛИСЕЕВ

Алексей Станиславович Елисеев 1934 йил 13 июлда Калуга областининг Жиздра шаҳрида туғилган. Унинг болалик чоғлари бутун оиласи билан бирга Москва атрофида ўтган.

Алексей ўрта мактабни битиргандан кейин 1951 йилда Москвадаги Бауман номли олий техника билим юртига ўқишга кириб, уни муваффақиятли тамомлайди.

Алексей Станиславович Конструкторлик бюросида ишлаб, 1967 йилда техника фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун диссертация ёқлади.

Елисеев 1966 йилдан космонавтлар отрядида тайёргарлик кўра бошлади. У, 1967 йилда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси сафига кирди.

Елисеевнинг рафиқаси Лариса Ивановна конструкторлик бюросида инженер бўлиб ишламоқда. Елисеевларнинг қизи Елена 8 ёшга кирган. Космонавтнинг онаси Валентина Ивановна химия фанлари доктори, профессор, СССР Фанлар академиясининг физика-химияси институтида ишламоқда.

ПОДПОЛКОВНИК ЕВГЕНИЙ ВАСИЛЬЕВИЧ ХРУНОВ

Евгений Васильевич Хрунов 1933 йил 10 сентябрда Тула области Воловский районининг Пруда қишлоғида туғилган.

Евгений етти йиллик мактабни ва қишлоқ хўжалик техникумини битириб чиққан. Ёшлигиданоқ авиация билан қизиқиб қолган Евгений ҳарбий авиация мактабини битиргандан кейин 1953 йилда авиация билим юртига ўқишга киради.

Билим юртини битириб чиққандан кейин Евгений Васильевич Совет Армиясининг авиация қисмларида хизмат қила бошлайди. У, 1959 йилда Коммунистик партия сафига киради.

Хруновни 1960 йилда космонавтлар отрядига қабул қилишди, у космик парвозга тайёргарликни ўтаб, Алексей Леоновга дублер бўлган эди.

Евгений Васильевич Хрунов 1968 йилда Жуковский номидаги ҳарбий ҳаво инженерлари академиясини аъло баҳолар билан тамомлади.

Евгений Васильевич уйланган. Унинг рафиқаси Светлана Анатольевна 1939 йилда туғилган, ўрта мактабда ўқитувчи бўлиб ишлайди.

Хруновларнинг ўғли Валерий 1959 йилда туғилган. Космонавтнинг онаси Агрофена Николаевна — пенсионер. (ТАСС).

Партия турмуши

РАЙКОМ ИНСТРУКТОРИ

Ҳошимжон ўша куни райкомга келмади. Уйидан тўппатўғри Киров районидаги «Бешариқ» совхозининг «Октябрь 40 йиллиги» бўлимига йўл олди. Топшириқ муҳим эди. Идора олдида уни бўлим партия ташкилотининг секретари Муҳаммаджон Содиқов кутиб олди. Секретарь райком инструкторининг қайси масалада келганидан бехабар бўлгани учун бир оз ташвишланган эди. Буни сезган Ҳошимжон секретарнинг кабинетига киргач, маъмурият фаолиятини назорат қилувчи партия комиссиясининг иши билан танишмоқчи эканини айтди.

— Ишни, — деди инструктор, — ҳисобот-сайлов йиғилишининг қароридан бошласак...

Маълум бўлишича, бўлим партия ташкилотининг ҳузурида ишлаб чиқаришнинг икки соҳаси бўйича маъмурият фаолиятини назорат қилувчи комиссиялар тузилган. Деҳқончилик бўйича коммунист Эргашали Бўриев, чорвачилик бўйича эса коммунист Муротали Аҳмедовлар раис қилиб сайланган.

Бу бўлим райондаги энг йирик хўжаликлардан бири. 1030 гектар ерда пахта етиштиради, сут-товар фермаси бор. Шунинг ўзиёқ соҳалар бўйича комиссияларнинг тўғри танлаб тузилганини кўрсатади.

Ҳошимжон ҳар иккала комиссиянинг иши билан атрофлича танишиб чиқди. Комиссияларнинг иш планлари бўлим партия ташкилоти бюросининг йиғилишида тасдиқланган. Планда кўзда тутилган ишларнинг кўпчилиги бажарилган. Кундалик дафтарларга текшириш якунлари ёзиб борилган. Бироқ планда кўрсатилган ишларнинг характери инструкторни ўйлантириб қўйди. Унда чеканканинг сифатини текшириш, фермада чорва молларининг парваришини текшириш, карчовка ва шудгорнинг сифатини назорат қилиш каби ишлар кўрсатилган эди. Бу, мутахассислар ва халқ назоратчиларининг ишини эслатиб турарди. Партия ташкилоти бюросининг маъмурият фаолиятини назорат қилувчи комиссия ишига раҳбарлиги соҳасида камчиликлари борлиги секретарь билан инструктор бу ҳақда суҳбатлашганда аён бўлди. Бюро текшириш якунини йил давомида фақат бир марта муҳокама қилган. Баъзан далада ва фермада текширишлар ўтказилган-у, унинг натижаси масъул кишиларга маълум қилинмай қолиб кетган, партия йиғилишлари ёки ишлаб чиқариш кенгашларида муҳокама қилинмаган.

Ҳошимжон райкомга инструктор бўлиб янги ишга ўтганида уни «Москва» колхози партия ташкилотининг ишини ўрганиш учун юборишган эди. Ўшанда у партия ташкилоти иш фаолиятига доир ютуқ ва камчиликларни бир дафтар қилиб ёзиб қайтган ва бўлим мудирига топширган эди. Ташкилий бўлим мудири Б. Арслонов справкалар билан танишиб чиққач, Ҳошимжонни ҳузурига чақириб:

— Инструкторнинг вазифаси фақат партия ташкилотлари ишидаги ютуқ ва камчиликларни қайд қилишдан иборат эмас. Бажарилмаган ишларни амалга ошириш, партия ташкилотларига йўлланма бериш ва амалий ёрдам кўрсатиш керак. Нуқсонларни ўша жойнинг ўзида бартараф этиш чораси кўрилмоғи лозим. Бу ишлар муросасозлик билан эмас, партиявий принципиаллик билан ҳал қилиниши зарурлигини асло ёддан чиқарманг, — деганди.

Тажрибали партия ходимининг бу сўзлари ҳамон Ҳошимжоннинг ёдида. У бўлим партия ташкилотининг маъмурият фаолиятини назорат қилувчи ҳар иккала комиссиясининг раислари, аъзолари билан атрофлича суҳбатлашди. Назорат объекти — маъмурият фаолияти бўлиши кераклиги, энг актуал масалаларни ўрганишга оддий коммунистларни ҳам жалб қилиб туриш тўғрисида, янги тузиладиган планда нималарга кўпроқ эътибор бериш зарурлиги ҳақида маслаҳатлар берди.

Инструкторнинг ўринли танбеҳлари коммунистларни ранжитмади, аксинча уларни янада яхшироқ ишлашга, партия ташкилоти ишидаги заиф томонни йўқотишга ёрдам берди.

Лекин иш шу билан тугамади. Бу масала юзасидан инструктор олиб келган қисқа, аниқ ҳисобот билан танишиб чиққан Б. Арслонов бу масалани райком бюроси муҳокамасига қўйиш зарурлигини айтганида, Ҳошимжон эътироз билдирди:

— Ҳамма нарса равшан, улар энди бу ишни янада жонлантириб юборадилар. Бўлим партия ташкилоти бюросида бу масала муҳокама қилиниб, тадбирлар белгиланди. Менимча, райком бюросига қўйишнинг ҳожати йўқ.

— Тўғри, — деди Арслонов, партиявий ишнинг бу муҳим участкаси ўша бўлимда бундан буён яхши йўлга қўйилишига шубҳа қилмайман. Лекин бошқа бўлимлардаги партия ташкилотларида бундай комиссияларнинг ишини яхши деёлмаймиз-ку. Ҳозир бизни ташвишлантираётган масалалардан бири ана шу. Бу соҳадаги расмиятчиликка бутунлай барҳам берилиши керак.

Ана шундан кейин бу масала райком бюроси муҳокамасига қўйилди. Бюро мажлисига «Бешариқ» совхози партия комитетининг секретари Ҳ. Усмонов, шу совхознинг «Октябрь 40 йиллиги» бўлими партия ташкилоти секретари М. Сиддиқов, шу бўлимдаги маъмурият фаолиятини назорат қилувчи комиссияларнинг раислари Э. Бўриев, М. Аҳмедов ўртоқлар таклиф қилинди. Бюрода масала янада ойдинлашди. Баъзи бўлим бошқарувчиларининг, агрономларнинг, бухгалтер, экономист, бригада бошлиқлари ва табелчиларнинг иқтисодий масалаларга, маҳсулот таннархини арзонлаштиришга етарли эътибор бермаётганлиги, бу эса комиссиялар эътиборидан четда қолаётгани ҳам кўрсатиб ўтилди.

Райком бюроси маъмурият фаолиятини назорат қилувчи партия комиссияларнинг фаолиятини активлаштиришга қаратилган қарор қабул қилди. Бу қарор барча колхоз ва совхозларнинг партия комитетларига, бўлим партия ташкилотларига юборилди. Натижада районда партиявий ишнинг бу соҳаси бўйича ҳам сезиларли ўзгаришлар ясалди. Ҳозир райондаги 71 бошланғич партия ташкилотида маъмурият фаолиятини назорат қилувчи 68 та комиссия ишлаб турибди, унинг составида 200 га яқин талабчан ва ташаббускор коммунистлар бор.

Райком инструктори Ҳошимжон Обидовнинг ҳар бир иш куни ана шундай самарали ўтади. У райком бюроси мажлиси кун тартибига қўйиладиган масалаларни тайёрлашда актив иштирок этади. Ўзига топширилган ишни аниқ, пухта ва ўз вақтида бажариб, райком инструктори деган фахрли ва шарафли вазифада намунали хизмат қилаётир.

С. АСҚАРОВ,
Фарғона область, Киров райони.

ТАЖРИБА ВА ТАШАББУС

ИШНИНГ КЎЗИНИ БИЛГАНЛАР

● **МАРҒИЛОН УЛГУРЖИ САВДО БАЗАСИ ИТТИФОҚ МИҚЁСИДА ТАНИЛДИ.**

● **РЕКОНСТРУКЦИЯ 2 МИЛЛИОН СЎМ БИЛАН БИТАДИГАН ИККИТА ШУНДАЙ БАЗАНИ ҚУРИШГА ҲОЖАТ ҚОЛДИРМАДИ.**

● **МЕХАНИЗАЦИЯ ТОВАР ОБОРОТИНИ 4,4 БАРАВАР, КУРИЛАДИГАН ФОЙДАНИ 24 БАРАВАР ОШИРИБ, ТОВАРНИНГ ХАРИДОРГА ЕТИБ БОРИШИНИ 56 КУНГА ТЕЗЛАШТИРДИ.**

● **ТОВАРЛАРИ МАРКАЗЛАШТИРИЛГАН ТАРЗДА ЕТКАЗИБ БЕРИЛАДИГАН МАГАЗИНЛАР УН БАРАВАР КУПАЙДИ.**

Фарғона область матлубот жамиятига қарашли Марғилон улгуржи савдо базаси ташкил топганига саккиз йил тўляпти. База коллективи шу қисқа вақт ичида ўзининг яхши ишлари билан Иттифоқ миқёсида оғизга тушиб қолди. База ўтган йил май ойида Центросоюз правлениеси томонидан ташкил этилган Бутуниттифоқ кўргазмасида қатнашиб, товарларни тушириб олиб, омборларга жойлашни механизациялаш ва уни сақлашнинг энг мақбул системасини намойиш қилди. Бу кўргазмани совет кооператорларидан ташқари Польша, Венгрия, Чехословакия, Румыния, Италия кооператорлари делегациялари, Финляндия ва Швейцария фирмаларининг вакиллари келиб кўрдилар. Улар Фарғона кооператорларининг ишига юксак баҳо беришди. Марғилон улгуржи савдо базаси «Центросоюз» правлениесининг фахрий дипломи билан мукофотланиб, унинг тажрибаси Иттифоқ миқёсида оммалаштириш ва жорий этишга тавсия этилди.

Ҳақиқатан ҳам фарғоналикларнинг тажрибаси Иттифоқ кооператорларини жуда қизиқтирмоқда. Кейинги ойларда базага «Роскультторг»нинг Горькийдаги базаси ҳамда Луганск область матлубот жамиятидан делегациялар келиб, тажриба ўрганиб кетишди.

Хўш, бу янгиликнинг ўзи нима-ю, уни жорий этиш нима берди? Биз шу ҳақда ҳикоя қилишни лозим кўрдик.

Марғилон улгуржи савдо базасида аввало иш юк тушириш-ортишдаги харажатларни кескин камайтириш ва омборлардан фойдаланиш коэффициентини мумкин қадар кўтаришга уринишдан бошланди. Бунинг учун омборларни реконструкция қилиш ва юк тушириш-ортиш ишларини механизациялаш лозим деб топилди. База директори, республикада хизмат кўрсатган рационализатор В. Чиквандзе бошчилигида бир группа ташаббускор мутахассислар бу ишга киришиб, жуда ажойиб конструкциялаш тадбирларини кўришди, механизмларни яратишди ҳамда ишлаб чиқаришга жорий этишди.

Масалан, йирик габаритли товарларни сақлаш учун енгил конструкцияли махсус омборхоналар тайёрланди. Фойдали юзаси 1600 квадрат метр бўлган бундай омборхона Марғилон базасида 30 кунга қолмай қуриб битказилди. У базага 25 минг сўмга тушди, холос. Товарларни очиқ майдонда поддонларда сақлаш учун металлдан вертикал стеллажлар тайёрланди. Бундай стеллажнинг бўйи 5,5 метр бўлиб тепаси шифер билан ёпилади, ёнларига эса суриладиган брезент тутилади. Бу ҳам база учун жуда арзонга тушди. Худди шунингдек, база рационализаторлари кўчма навес-омборларнинг оригинал конструкцияларини ҳам яратдилар. Шу базада тайёрланган электр штабелларнинг янги конструкциялари юкнигина эмас, мол сараловчини лозим бўлган баландликка кўтарадиган махсус қурилмага эга. База омборларида стеллажлар ўртасидаги масофа одатдаги 2,5 метрдан 1,15 метрга келтирилган. Бу эса ўз навбатида базада омборлар юзасидан фойдаланиш коэффициентини 70 процентга етказиш, бошқача айтганда, реконструкцияга қадарли бўлган даражадан уч баравар ошириб юбориш имконини берди.

Илгари реконструкцияга қадар база омборларидаги стеллажларга атиги 4 вагон товар, яъни 240 тонна юк жойлаштириш мумкин эди. Стеллажлар янги метод бўйича бир хилдаги товарларни сақлашга мослаштирилгандан кейин эса 12 вагон товар, яъни 720 тонна юк жойлана бошланди. Шу билан бирга юк тушириш тезлашиб, харажатлар кескин камайди, қўл меҳнатига ҳожат қолмади.

Марғилон улгуржи савдо базаси дастлабки вақтда юк сақлайдиган 10,5 минг квадрат метр майдонга эга эди, холос. Шундай базани қуриш эса 1 миллион 100 минг сўмга тушган эди. Шу базани, ниҳоят 50-60 минг сўмлик харажат билан реконструкция қилиш эса, унинг юк қабул қила олиш қобилиятини қарийб уч баравар оширди. Бошқача айтганда, юк сақланадиган майдон кескин кенгайиб — 30 минг квадрат метрга етказилди. Реконструкция 2 миллион сўм билан битадиган иккита шундай база қуришга ҳожат қолдирмади. Марғилон кооператорларининг бу дадил тажрибаси Иттифоқ миқёсида жуда катта тежам бериши шундан ҳам кўриниб турибди.

Шунингдек, Марғилон базасида юк тушириш-ортиш ишларини, товарларни омборларга жойлаштиришни комплекс механизациялаш иқтисодий кўрсаткичларнинг кескин яхшиланишига ҳам сабаб бўлди, товар оборот 1963 йилдагига нисбатан 4,4 баравар ортиб, ўтган йили 62,4 миллион сўмликка етди. Фойда эса 24 баравар ортиб, 137 минг сўмни ташкил этди. Товарнинг харидорга етиб бориши 56 кунга тезлашди, 102 кундан 46 кунга тушди. База энди республикадагина эмас, ҳатто Иттифоқда ҳам энг илғор улгуржи савдо базаларидан бири бўлиб қолди.

Марғилон улгуржи савдо базаси ишида бошқалар учун ибратли бўлган янгиликлар кўп. Айниқса кейинги йилларда база коллективи товар қабул қилиб олиб, уни марказлаштирилган тартибда магазинларга етказиб бериш борасида жуда катта тажриба тўплади. Илгари базада транспорт харажатлари жуда катта эди, йилига 140 минг сўмга борарди. Ишни илмий асосда ташкил қилиш эса машиналарнинг бекор туриб қолишини кескин камайтирди, транспорт харажатлари қарийб икки баравар қисқарди. Вагонларнинг бекор туриб қолишига тамомила барҳам берилди. Келган юкни ўз вақтида тушириб олишни таъминлаш учун базада махсус график бўйича товаршуносларнинг навбатчилиги йўлга қўйилган. Юк туширувчилар бригадасининг икки сменада ишлаши ташкил этилган. Агар илгари базага келиб тушган юклар «қаерда бўш жой бўлса, ўша ерга жойлаш» принципи бўйича сақланса, эндиликда бундан тамомила воз кечилди. Энди юклар «товар чиқаришнинг ниҳоятда қулай бўлишини кўзда тутиб жойлаштириш» принципи асосида сақланмоқда. Оғир ва тез-тез жўнатиб туриладиган юклар омборнинг чиқаверишига яқинроқ, узоқ сақланадиган товарлар эса ичкарироққа жойлаштирилади.

Шулар билан бирга базада ҳамма омборлар тамомила ихтисослаштирилган, ҳар омборда маълум бир турдаги моллар сақланади. Илгари базадаги тўртта омборда ҳамма моллар аралашига сақланар, уларни саралаш, оғир ишларни механизациялаш қийин эди. Эндиликда омборларни кўпайтириб, уларни маълум турдаги товарларни сақлашга ихтисослаштириш базада товар оборотини кескин кўтарди. Ҳозир Марғилон улгуржи савдо базасида ишлаб турган ҳар бир киши бошига 370 минг сўмдан товар оборот қилинмоқда. Бошқача айтганда, бу база ташкил бўлган йилдагидан 3 баравар ортиб кетди. Ихтисослаштириш юк тушириш-ортиш, уни жойлаштиришдаги оғир ишларни механизациялашга кенг йўл очиб берди.

База коллективи яна бир муҳим янгиликни бошлади. Товарларни марказлаштирилган тарзда тўғридан-тўғри савдо магазинларига етказиб беришга ўтилмоқда. Ҳозир база ихтиёридаги шундай магазинлар 313 тага етди, 1960 йилдагидан ўн баравар кўпайди. Аввал шу тартибда фақат саноат моллари етказиб берилаётган бўлса, эндиликда озиқ-овқат моллари ҳам марказлаштирилган тарзда магазинларга жўнатила бошланди. База ҳар йили бу магазинларга 30-35 миллион сўмлик товарни марказлаштирилган тарзда етказиб бермоқда. Буларнинг ҳаммаси Марғилон улгуржи савдо базасида хўжалик юритиш ишнинг кўзини билиб ташкил этилаётганидан далолат бермоқда. Шу жиҳатдан ҳам улар тўплаган тажриба ибратлидир.

М. МАНСУРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Суратда: Тошкент химия-фармацевтика заводининг илғор ишчилари М. Жўраева ва Л. Перевозкина ўртоқлар. Ленинча меҳнат вахтасида туриб ишлаётган ана шу ишчилар смена топшириқларини 120-130 процент адо этишмоқда.

А. Тўраев фотоси.

В. И. ЛЕНИН ОБРАЗИ ТАСВИРИЙ САНЪАТДА

Алишер Навоий номли республика халқ кутубхонаси В. И. Лениннинг 100 йиллик юбилейига бағишлаб «В. И. Ленин образи тасвирий санъатда» деган кўргазма ташкил қилди. Кўргазма бир қанча бўлимлардан иборат. Бўлимларга А. Анастасьев, «Погодиннинг Ленин ҳақидаги трилогияси саҳнада», В. Зименко «Улуғ Ленин образи совет тасвирий санъат асарларида», П. Федосеев «В. И. Ленин ва санъат назарияси масалалари», М. Гольденштейн «В. И. Ленин ҳаётида музика», Н. Зайцев «Кинода В. И. Ленин образи» каби кўплаб асарлар қўйилган.

Кўргазманинг шарқ халқлари ҳаётига оид бўлими ҳам чиройли безатилган. М. Пикулин «В. И. Ленин ва Шарқ халқларининг миллий-озодлик кураши», Н. Злобин «В. И. Ленин социалистик Ватан мудофааси тўғрисида», С. Раҳимованинг «Ленин ва партия ишига содиқмиз» каби асарлари кўпчиликнинг қизиқтиради.

Кўргазма томошабинларда катта таассурот қолдирмоқда.

А. РАҲИМОВ.

САНОАТ корхоналаридан ХАБАРЛАР

ЯНГИ ТРЕСТ

НУКУС. Тахиатошда қурилиш кўлами кенгаётганлиги ҳисобга олиниб, бу ерда янги «Тахиаташгидроэнергострой» тресты ташкил этилди. Трест ҳузурида тўрт қурилиш бошқармаси бўлиб, йилига бир неча миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаради.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ИШЧИЛАР ОТАХОНИ

АНДИЖОН. Дадахон Фахриддиновни Қўрғонтепа пахта тозалаш заводида «Ишчиларнинг отахони» деб ҳурмат қилишади. Дадахон ака қарийб 40 йилдан бери шу даргоҳда слесарлик қилди. Минглаб шогирдларни вояга етказди. Партия, ҳукуматимиз унинг фидокорона меҳнатини қадрлаб Ленин ордени билан тақдирлади.

Ҳурматли отахон ҳозир 63 ёшда. Пенсия олади. Қадрдон корхонасини тарк этган эмас. Унинг оқил маслаҳатларидан, беминнат ёрдамидан завод ишчилари беҳад хурсанд.

Н. АБДУКАРИМОВ.

Шаҳар темасида

ҚОРЛАР МАШИНАГА ОРТИЛГАНДА

Серқуёш ўлкамизда яна илиқ ҳаво кеза бошлади. Кечагина кўча ва томларни қоплаган кумуш қор ариқлардан, тарновлардан эриб оқмоқда.

— Об-ҳавонинг бирдан исиши бизни ташвишга солмай қолмайди, — дейди шаҳар ижроия комитети ободонлаштириш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари З. В. Федорова. Чунки пойтахтдаги асосий серқатнов магистрал кўчалар ва майдонлар қордан тозаланган бўлсада, ҳали кўп қор йўлларда турибди. Улар эриши билан ариқлар тўлиб, кўчаларни сув босиш хавфи бор. Бундай хунук манзарани олдини олиш учун махсус тузилган штаб ходимлари раис В. В. Окунский раҳбарлигида барча чора тадбирларни кўришмоқда. Бир кундагина 400 дан зиёд юк машиналари қорни шаҳар четига ташидилар. Ҳашар сифатида корхона ва ташкилот ходимлари қўлларига бел курак тутиб ишламоқдалар. Шунингдек, икки минг кишилик ўз ходимларимиз ҳам фаол меҳнат қилмоқдалар.

Тошкентда қорлар ташиб кетилмоқда. Суратда: Ленин районида қорлар машиналарга ортиляпти.

А. Тўраев фотоси.

ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛИДА

Ўрта Осиёда қиш қаттиқ келди. Айниқса кўплаб ёғаётган қор темир йўлчиларнинг ҳам ташвишга солди. Йўлларни қор босиши натижасида поездларни юриши қийинлашиб қолди. Шунга қарамай поездларнинг бетўхтов қатновини таъминлаш учун барча чора ва тадбирларни ишга солмоқдамиз. Жумладан бошқарма бўлимларда махсус оператив группалар тузилган. Улар қор кўп ёққан участкаларга ишчи кучи ва техника ёрдами уюштириш ишларини бажармоқдалар. Саккизинчи январдан тўққизинчига ўтар кечаси Самарқанд—Жиззах темир йўлини қалин қор босганда, бу ерга ўз вақтида етиб келган қор тозалаш машинаси ҳайдовчиларининг жонбозликлари туфайли поездлар тўхтаб қолмади.

Айниқса кейинги вақтларда қор ёғиб, кучли шамол кўтарилишига қарамай, Ховос станциясида поездлар ҳаракатини нормаллаштиришга эришилди. Бу ишда Тошкент ва Ашхобод бўлинмаси ишчилари намуна кўрсатишди. Об-ҳавонинг совиши натижасида темир йўлчиларнинг ишлари икки бараварга ортди, деса бўлади.

Самолётларнинг учмай қолиш ҳоллари бўлганда, биз бундай пассажирларга ўз вақтида хизмат кўрсатишга ҳаракат қилдик. Бунинг учун республикалараро юрадиган поездларга қўшимча вагонлар уладик ва билет сотиш ишини бирмунча яхшиладик.

Ғ. ЗУҲРИДДИНОВ,
Ўрта Осиё темир йўли пассажир хизмати бошлиғи.

ГРИППДАН САҚЛАНИНГ

ШИФОКОР МАСЛАҲАТИ

Грипп — юқумли касаллик бўлиб, айниқса куз, қиш ва кўклам ойларида кўп учрайди. Бу дард билан ҳамма ёшдаги кишилар ҳам оғриши мумкин. Касаллик грипп тарқатадиган А, Б, С вирусларининг дардга чалинган кишидан соғлом кишига ўтиши натижасида бошланади. Грипп билан оғриган киши гапираётганда, акса ураётганда, йўталаётганда ундан зарарли грипп вируслари ажралиб чиқади. Айниқса, корхоналарда, коллектив бўлиб хизмат қилинаётган жойларда, мактабларда, боғча ва яслиларда, ётоқхоналарда бирор-бир кишининг бу касалликка чалиниши гриппнинг тез тарқалишига олиб келади. Соғлом кишига грипп вируслари юққандан сўнг, у бир неча соат ичида ёки 1-3 кун давомида касалликка чалиниши мумкин.

Грипп дарди кишида қуйидагича бошланади. Одам бирдан ўзини ёмон ҳис қилиб, бутун танаси қақшаб оғрий бошлайди. Иссиғи кўтарилиб, бош оғриғи кучаяди, баъзи пайтда эса боши айланади. Бир хил ҳолларда бемор ҳатто ҳушидан ҳам кетади. Тана ҳароратининг кўтарила бориши билан кўз ва бурундан сув кела бошлайди. Йўталганда нафас органлари оғрийди.

Грипп касаллиги, айниқса, болаларда оғирроқ ўтади. Касаллик болаларни аввало инжиқ кайфиятга тушириб, иштаҳасини йўқотади ва сезиларли даражада оздириб юборади. Кечқурунлари эса яхши ухлаёлмайди. Грипп касаллигига йўлиққан кишиларнинг юрак-томир системаси фаолияти ҳам бузилади.

Шунинг учун грипп дарди билан оғриган беморлар ўз вақтида медицина муассасаларига мурожаат қилсалар, улар тезда бу хавфли касалликдан халос бўладилар ва шу билан бирга, бу юқумли дарднинг кўпайиб кетишининг олди олинади. Ўз вақтида врачларга мурожаат қилинганда ва тўғри даволанганда касаллик 2-5 кун ичида қайта бошлайди. Лекин баъзи кишилар грипп касаллиги белгиларига аҳамият бермай, ўзларича «даволаниб» юрадилар. Натижада грипп киши организмида оғир асорат қолдириб, пневмония касаллигига, шунингдек эшитиш, асаб ва юрак аъзоларининг шамоллашига ва бошқа касалликларга олиб келиши мумкин.

Грипп билан оғриганда амбулатория-поликлиника муассасасига келишдан аввал уйга врач чақирган маъқул. Бу — касалликнинг бошқаларга ўтиб кетишининг олдини олади. Беморлар врачлар айтган маслаҳатларга қатъиян амал қилишлари зарур. Болалар боғчалари ва яслиларидаги беморларни эса соғлом болалардан мутлақо ажратиб қўйиш лозим. Мактабларда бирор-бир ўқувчининг грипп билан оғриганлиги аниқланган тақдирда уларни ўқишдан озод этиб, дарров даволаш муассасасига юбориш керак. Синф ва ётоқхоналарни эса ҳар куни 2 процентли хлорамин билан 2-3 марта дезинфекция қилиш зарур. Хоналар доимо очиқ тутилиши, идиш-товоқлар эса иссиқ сувда ювилиши лозим. Чунки грипп вируслари иссиқ сувда дарров ўлади.

Мактабгача болалар муассасаларининг тарбиячилари ва ходимлари оғиз ва бурунларига тўрт қават докадан маска тутишлари, бу маскаларни 3-4 соатда ўзгартиб туришлари тавсия этилади. Беморларнинг ўрин-кўрпаларини, идиш-товоқларини, сочиғини алоҳида қилиб қўйиш зарур. Беморлар эса бошқа кишилар билан гаплашаётганда, йўталаётганда ёки акса ураётганда оғзини дастрўмол ёки кафти билан беркитиши лозим. Ана шундай қилинганда грипп вируслари бошқаларга ўтмайди.

Жамоат жойларидаги ошхоналарда, буфетларда идиш-товоқларни ювгандан сўнг, уларни 70 даражадан паст бўлмаган иссиқ сувда чайиб олиш тавсия этилади. Магазин, буфетларни 2-3 кунда бир марта 2 процентли хлорамин моддаси билан дезинфекция қилиш жуда ҳам фойдалидир. Иш жойини озода тутиш, доим шамоллатиб туриш грипп касаллигининг олдини олишнинг муҳим шартларидан биридир. Касаллик айниқса кўпаядиган ҳозирги пайтда саноат корхоналарида ва бошқа жойларда санитария постлари ташкил этиш, аҳоли устидан контроль ўрнатиш зарур. Грипп касаллиги тарқалганда болалар муассасалари ва мактабларда оммавий ўйинлар, томошалар, шунингдек, спорт мусобақалари ва бошқа тадбирларнинг ўтказилиши ман этилади.

Гриппга қарши қандай кураш олиб борилаётир? Олимларимиз бу касалликка қарши энг қулай препаратлар яратиш устида тинмай иш олиб бормоқдалар. Энг ёмони шундаки, грипп вируслари киши организмига ўтгандан сўнг тирик тўқималар ичига кириб «бекиниб» олади. Шундай дорини топиш керакки, у тирик тўқималарга зарар етказмай, улар орасига яшириниб олган вируснигина нобуд қилсин. Ҳозирги медицинамиз гриппга қарши курашнинг энг қудратли воситаларига эга.

Лекин шунга қарамай, гриппга қарши курашда асосий ролни касалликнинг олдини олиш тадбирлари эгаллайди. Спорт билан шуғулланган, организми мустаҳкам киши грипп касаллигига ҳадеганда чалинавермайди. Шунинг учун спорт билан доимий шуғулланиш жуда ҳам фойдалидир.

Ҳозирги пайтда жойлардаги партия-совет органлари, медицина муассасалари ходимлари аҳоли орасида санитария-агитация ишини кучайтиришлари зарур. Ана шундай қилинганда грипп ва бошқа касалликларнинг тарқалиб кетишига чек қўйилади.

А. РАСУЛЕВ,
Республика санитария-эпидемиология станциясининг бош врачи.

О. ЕҚУБОВ,
эпидемиология бўлимининг бошлиғи.

МАШИНАЛАР ЁНИДА... БЕЛКУРАК

ЕР ВА ДЕҲҚОН МЕҲНАТИ

Менинг бутун ҳаётим деҳқон меҳнати билан боғланган. Илгари оддий колхозчи эдим, сўнг тракторчилик қилдим, механик бўлиб ишладим. Мана, 11 йилдирки, колхоз раисиман. Шу туфайли пахтачиликда юз берган ўзгаришлар бошқа ҳар қандай кишига нисбатан менга яхшироқ маълум.

Мен пахтакорлар ерни омоч билан ҳайдаган, ғўзани кетмон билан парвариш қилган ва пахтани фақат қўл билан терган вақтларни яхши биламан. Эндиликда омочни (бу русларнинг ёғоч сўқасига ўхшаган нарса) фақат музейда учратиш мумкин. Ҳозирги вақтда асосан тракторлар ёрдамида парвариш қилиняпти, республикада етиштирилган пахтанинг бешдан икки қисми машиналар билан териб олиняпти.

Колхоз ва совхозларнинг техника билан қуролланиш даражаси ўсди. Конструкторларимиз ва машинасозларимиз пахтакорларни биринчи даражали машиналар билан қуроллантирдилар, деҳқоннинг меҳнатини тубдан ўзгартирдилар. Минглаб кишилар оғир қўл меҳнатидан озод қилинди, ҳосилни йиғиб-териб олиш муддатлари бир мунча қисқарди. Техника бўлмаганида Ўзбекистон деҳқонлари ҳар йили 4 миллион тоннадан зиёд пахта етиштира олмас эдилар.

Қишлоқда қишлоқ хўжалик мутахассисларининг катта отряди меҳнат қилмоқда. Фан, химё, мелиорация деҳқонларга ёрдамлашмоқда. Ўз-ўзидан маълумки, буларнинг ҳаммаси ҳосилдорликка ва пахта етиштиришни кўпайтиришга таъсир қилмаслиги мумкин эмас. Мисол учун бизнинг колхозимизни олиб кўрайлик. Бундан ўн йил илгари гектаридан 16 центнердан пахта олинарди, ҳозир эса камида 30 центнердан пахта олинмоқда. Шу давр ичида экин майдони бир оз кенгайгани ҳолда ялпи ҳосил кўпайиб, 2200 тоннадан қарийб 5 минг тоннага етди. Артелнинг даромади кўпайди, колхозчиларнинг меҳнатига бериладиган ҳақнинг миқдори ошди. Бир киши-кунига эндиликда 5 сўм 20 тийиндан пул бермоқдамиз.

Лекин шунга қарамай, менинг назаримда пахтачиликда фойдаланилмаётган резервлар ҳали кўп. Айниқса меҳнат унумдорлиги секин ўсмоқда, маҳсулотнинг таннархи қимматга тушмоқда.

... Ҳосил йиғим-терими давом этаётган кунларнинг бирида колхоз партия комитетининг секретари Мирвали Пўлатов билан иккимиз дала айландик. Гап гапга уланиб, ҳосил ҳақида, пахта етиштиришни комплекс механизациялаш ҳақида суҳбат қизиб кетди. Механик-ҳайдовчилар Кўкан Бекенов, Турсунбой Аҳмедов, Мамат Исроилов виждонан меҳнат қилмоқда эдилар, кун сайин бункердан беш тоннадан пахта тўкишмоқда эди.

— Машина теримига келганда иш яхши кетяпти, — деди К. Бекенов. — Аммо менга айтинг-чи раис, биз хотин-қизларни пахта даласидаги қўл меҳнатидан қачон озод қиламиз?

Ортиқча гапнинг ҳожати йўқ: ҳаққоний эътироз. Ҳақиқатан ҳам қишлоқдаги техниканинг сони кўпайди. Масалан, бизнинг колхозимизда яқингача ҳар бир ҳайдов тракторига 220 гектар ҳайдаладиган ер, ҳар бир чопиқ тракторига 70 гектар ва пахта териш машинасига 100 гектардан ортиқ майдон тўғри келарди. Эндиликда ҳар бир ҳайдов тракторига тўғри келадиган майдон 120 гектарга, чопиқ тракторига тўғри келадиган майдон 40-45 гектарга, пахта териш агрегатига тўғри келадиган майдон 35 гектарга келди. Бошқа хил машиналар парки ҳам сезиларли даражада ўсди. Аммо меҳнат унумдорлиги колхознинг техника билан қуролланиш даражасига нисбатан анча секин ўсмоқда. Кейинги беш йилда у хўжаликда атиги 10 процент ўсди. Бу йилига икки процентдан ҳам кам.

Ўз-ўзидан шундай савол туғилади: бунга сабаб нима? Бу саволга ўз хўжалигимизнинг тажрибасига асосланиб жавоб беришга уриниб кўраман, чунки хўжалигимиз зонамиздаги колхозларга кўп жиҳатдан ўхшашдир. Яқинда экономист ўртоқ Холтурсунов билан биз пахтачиликдаги ишларнинг қайси турлари механизмлар ёрдамида ва қайси турлари қўл кучи билан бажарилаётганлигини анализ қилиб кўрдик. Тўғрисини айтганда, рақамлар бизни қувонтирмади. Пахтачиликдаги 104 хил ишдан 78 хили асосан қўл билан бажарилаётган экан.

Қўл меҳнати бир қатор жараёнларда механизациянинг умумий самарадорлигини, бинобарин, меҳнат унумдорлигини ҳам камайтиради. Ўйлайманки, асосий вазифани — пахта етиштиришни комплекс механизациялашни ҳал қилишга жиддий киришиш зарурати туғилди. Ахир, ҳозир нима бўляпти? Биз бир иш жараёнини бажаришда ютяпмиз, иккинчи иш жараёнини бажаришда эса кўрилган барча манфаатни йўққа чиқармоқдамиз.

КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленумида колхоз ва совхозларни техника билан қуроллантириш — қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг самарадорлигини оширишнинг энг муҳим шартларидан бири эканлиги таъкидланди. Тракторлар, комбайнлар, бульдозерлар ва бошқа хил қудратли техникага келганда шуни айтиш кераки, бу соҳада маълум даражадаги юксалишга эришилди, саноат қишлоқнинг буюртмаларини яхшироқ бажарадиган бўлиб қолди. Биз техника сотиб олишга маблағни аямаяпмиз, лекин қилинган ҳаражатнинг ўрнини ҳамма вақт ҳам зарур даражада қоплай олаётганимиз йўқ. Нима учун? Бунинг сабабларидан бири техниканинг комплект эмаслигидир. Бизга янги тракторлар юборишади, тиркаб ишлатиладиган қуроллар эса етишмайди.

Давлат пахта етиштиришни механизациялаш учун кўп маблағ ажратмоқда. Юқори унумли жуда кўп машиналар ишлаб чиқарилмоқда, аммо планлаштирувчи ташкилотлар, шунингдек «Сельхозтехника» хўжаликларнинг эҳтиёжлари ва талабларини яхши ўрганмаётганликлари кўриниб турибди. Пахтачиликда машиналар комплекси жуда суст яратилмоқда. Масалан, чигитни уяларга белгиланган миқдорда уруғ ташлаб кетадиган сеялкалар билан экканда кейин букетларни ростлаш учун, трактор культивациясидан кейин уялардаги бегона ўтларни йўқотиш учун, пахта териш машиналари қатор-лардан юриб ўтганидан кейин эса тўкилган пахтани териб олиш учун одамларни юбориш керак.

Умуман комплексда бўш звенолар бўлиб, улар меҳнат сарфини камайтиришга, меҳнат унумдорлигини оширишда бизга ҳалақит бермоқда. Шундай бир мисолни олиб кўрайлик. Ҳосил териб олингач, хўжаликдаги суғориш тармоқларини тозалаш учун жуда кўплаб колхозчилар чиқишади. Агар ариқлар тартибга келтирилмаса, ёзда кўп сув йўқотилади, суғориш қийинлашади.

Колхозчилар кўпинча мендан, нима учун каналлар машиналар билан тозаланади-ю, ариқларга келганда биз белкурак билан ишлаймиз, деб сўрашади.

Дарҳақиқат, йирик магистрал каналларни эндиликда биз механизмлар ёрдамида тозаламоқдамиз, кичик суғориш тармоқларини эса қўл кучи билан тартибга келтирамиз. Бу ишда бульдозердан фойдаланиб бўлмайди, енгил ихчам машиналар керак. Улар ҳозирча йўқ. Ишнинг миқёси эса катта. колхознинг 1500 гектар майдондаги суғориш тармоқлари 32 километрни ташкил этади ва уни йилига камида икки марта тозалаш зарур. Бутун пахтачилик зонасида бу ишда қанча одам банд бўлади?!

Бизнинг назаримизда планлаштирувчи ва таъминот органлари қишлоқни техника билан комплекс қуроллантириш вазифасини ҳал қилишлари, йирик машиналар билан бир қаторда кичик механизацияни ҳам вужудга келтиришлари керак.

Суғориш учун зарур техника проблемаси ҳам пахтакорларни ташвишлантирмоқда. Сувчилар танлаш йил сайин тобора қийинлашаётганлиги ҳеч кимга сир эмас-ку, ахир. Бу касб қўл меҳнати билан боғлиқ, у кўп куч-ғайрат сарфлашни талаб этади. Бунинг устига сувчининг иш куни чегараланмаган, у ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам ишлаши керак.

Ҳозирги вақтда айрим хўжаликларда сув сепиш машиналари ишлатила бошланди. Суғоришда техникадан фойдаланиш соҳасида бир оз тажриба тўпланди. Шу билан бир қаторда қийинчиликлар ва етишмовчиликлар борлиги ҳам маълум бўлди. Олимлар ва конструкторлар деҳқонларнинг фикри билан ҳисоблашишлари, барча ижобий ва салбий томонларини ҳисобга олишлари, пахтакорларга тупроқ-иқлим зоналарининг хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда сув сепувчи машиналарни тезроқ яратиб беришлари зарур.

Кейинги йилларда қишлоқ хўжалигида авиациядан тобора кенгроқ фойдаланилмоқда. Ўзбекистон колхоз ва совхозлари ерни ҳайдаш олдидан деярли барча минерал ўғитларни самолётлар ёрдамида солмоқдалар. Авиаторлар экинларни қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши дориламоқдалар, улар ҳосил йиғим-терими олдидан ғўзанинг баргини тўктириш ишини бажармоқдалар. Шубҳасиз, самолёт — юксак унумли ҳозирги замон машинаси. Бироқ ундан қандай фойдаланиляпти? Далада кўпинча мана бундай манзарани кўриш мумкин: Учувчилар Д. Артжанов ва А. Чикаловлар учишни сабрсизлик билан кутишади, самолётнинг олдида эса, ўнлаб йигитлар қатор тизилиб олиб, ўғит солинган челакни қўлма-қўл бир-бирларига узатишади.

Самолётларга ўғитлар ва заҳарли моддаларни механизация воситаси билан ортиш меҳнат сарфини камайтириш, меҳнат унумдорлигини оширишнинг резервларидан биридр.

Мен юқорида айтганимдек, ҳозирги вақтда деҳқонлар ихтиёридаги пахта териш машиналари ёмон эмас. Улар пахтани илгаригига қараганда анча тоза термоқда ва уларнинг унумдорлиги ҳам юқори. Лекин машина теримидан кейин барибир ерга тўкилган пахтани қўл билан териб олишга тўғри келяпти. Бунинг устига қўл билан териб олинган пахтани қуритиш ва камида икки марта кўрак чувиш машинасидан ўтказиш керак. Шундай қилиб, қўл меҳнати машина терими натижасида қилинган тежамнинг каттагина қисмини «еб қўймоқда».

«Охирги кўсакчача териш» проблемаси муҳим ва кечиктириб бўлмайдиган проблемадир. Буни ҳисобдан чиқариб ташлаб бўлмайди, машиналарнинг конструкциясини яхшилаш, механик подборщикларни такомиллаштириш керак. Механик подборщиклар ҳозирги ҳолида ерга тўкилган пахтани тўла териб олишни таъминламайди.

Қишлоқни янги техника асосида қайта қуроллантириш қишлоқ хўжалигини тез суръатлар билан юксалтириш юзасидан КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми белгилаган жанговар программани муваффақиятли бажаришда колхоз ва совхозларга катта ёрдам беради.

М. РУЗМАТОВ,
республикада хизмат кўрсатган механизатор, Ўзбекистон ССР, Тошкент область, Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси.

(«ПРАВДА», 14 январь).

Муронтовда олтин саралаш фабрикаси бунёд этиляпти. Бухоро эндиликда ўз олтини билан ҳам довруғ таратган область бўлиб қолади. Ҳозирги кунда фабрика цехларида ускуналар монтажланмоқда. Шу йилнинг иккинчи кварталида корхона саноат мақсадларида фойдаланиладиган дастлабки олтин ишлаб чиқаради. Суратда: фабрика бош корпусининг бугунги кўриниши. А. Усмонов фотоси. (ЎзТАГ).

КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорлари амалда

ДОН ФАБРИКАСИ

Дон — қишлоқ хўжалигининг асосий маҳсулоти. Шу туфайли партиямиз Марказий Комитетининг октябрь Пленуми дон етиштиришни барча чоралар билан кўпайтириш зарурлигини алоҳида таъкидлади. Чироқчи районидаги Охунбобоев номли совхоз ғаллакорлари Пленумнинг кўрсатмасига амал қилиб, дон етиштиришни кўпайтириш тадбирларини белгиламоқдалар.

Бу совхозни Қашқадарёнинг дон фабрикаси дейишади. Бу бежиз эмас. Совхоз ғаллакорлари фан муваффақиятлари ва илғорлар тажрибасини ишлаб чиқаришга жорий этиб, катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Ўтган йили улар 25690 гектар майдонда мўл ҳосил етиштирдилар. 30 минг тоннадан зиёд дон янчиб олинди. Ҳар гектар буғдойзордан ўртача ҳисобда 11 центнердан, арпанинг ҳар гектаридан эса 15 центнердан ҳосил олинди. Давлатга пландаги 6600 тонна ўрнига 20671 тонна дон етказиб берилди. Бундан ҳам совхоз катта даромад олди, ҳам ғаллакорлар манфаатдор бўлишди. Хўжаликда ҳосилдорлик бир йил ичида гектар бошига 8 центнер ошди.

Совхоз ғаллакорларининг айтишича, сифатли уруғ ҳосилнинг тақдирини ҳал қилади. Совхоз деҳқонлари бултур 3000 гектардан ортиқ майдондаги ғаллани минерал ва маҳаллий ўғитлар билан озиқлантирган эдилар. Бегона ўтларга қарши қишлоқ хўжалик авиацияси ёрдамида гербицидлар сепилди. Бу йил эса 5 минг майдондаги ғаллани озиқлантириш мўлжалланмоқда. Бегона ўтлар кўпайган майдонлар аниқланиб, унга гербицидлар сепилади.

Ғаллакор учун йилнинг барча фасли ҳам ғанимат. Уста деҳқон вақтни бекор ўтказмайди, ундан унумли фойдаланишга ҳаракат қилади. Шу мақсадда совхозда ҳозирги кунларда техникани мавсумга тайёрлаш қизғин давом эттириляпти. Хўжаликда 64 та ҳайдов трактори, 70 дан ортиқ ғалла комбайни, 45 та юк автомашинаси ҳамда кўплаб бошқа хил техника воситалари бор. Улар сифатли ремонт қилиняпти. Техника ремонтида ишлаётган Жўра Холлиев, Сори Мирзаев, Хурсанд Хўжаев, Норқувват Алиев, Холмат Эрдонов каби механизаторлар кунлик нормани ошириб адо этишяпти.

КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIV пленуми қарорларига амалий иш билан жавоб бериш учун курашаётган совхоз коллективи янги марраларни эгаллашни мўлжалламоқда. Бу йил 25 минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан камида 12 центнердан ҳосил етиштириш учун зарур тадбирларни амалга оширмоқда.

Ўтган йили совхоз фақат ғаллачиликнинг ўзидан 2 миллион 100 минг сўм даромад қилган эди. Бу йил ҳосилдорлик ва ялпи ҳосилни кўпайтириш йўли билан даромадни икки ярим миллион сўмга етказиш назарда тутиляпти. Бу ғаллакорларнинг моддий манфаатдорлигини янада ошириш, хўжалик ва маданий қурилишни тағин ҳам кенгайтириш имконини беради. Совхоз деҳқонлари ана шундай яхши ният ва олий ҳиммат билан меҳнат қилишяпти.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҲАҚИҚАТМИ ЁКИ ТАХМИН?

МИРЗОИНИНГ АТЛАНТИКА ОША САЁҲАТИ

«Тарихий адабиётлардан маълумки, Американинг Колумб томонидан очилишига қадар у ерда сабзи ўстирилмаган. Сабзи уруғини янги қитъага кейинчалик Европадан кўчиб борган кишилар олиб борганн ҳам маълум. Ҳозирги кунда эса АҚШда сабзи ва унинг баргидан 300 хилдан ортиқ консерва тайёрланяпти. Лекин сариқ сабзининг келиб чиқиш жойи Ўрта Осиё, тўғрироғи ҳозирги Ўзбекистон территориясидаги воҳалар бўлганлиги тарихдан аниқ маълум. Дардга даво сариқ сабзимиз Атлантикадан қандай ошиб ўтганикин?»

Яқинда редакцияга фарғоналик деҳқон **Анвар Рўзибоевдан** мана шундай хат келди. Уни биз мутахассис агроном **И. Скворцовга** кўрсатдик. Қуйида унинг жавобини келтирамиз:

— Иккинчи жаҳон уруши бошланишидан сал аввал Швейцария археологлари Берн шаҳри атрофидан 30-40 аср илгариги ўсимлик барги изларини топадилар. Худди ўша ердан тошга айланиб қолган сабзи донасини ҳам кавлаб оладилар. Кўринишидан у ҳозир ҳам учрайдиган сабзининг ёввойи турига мутлақо ўхшамас эди. Демак, кишилар 3000 йил илгари ҳам сабзи экиб, ҳосил олган эканлар.

Сабзи боғламининг излари Миср пирамидалари деворларида ҳам сақланиб қолган. Сабзининг жуда фойдали таом эканлиги ҳақидаги фикрлар қадимги дунё донишмандлари Диоскорд, Теофраст, Плиний ва бошқа табиатшуносларнинг маълумотларида ҳам учрайди. Бундан 19 аср бурун Везувий вулқони лаъвалари остида қолиб кетган Помпей шаҳри деворларида ҳам сабзи ўсимлигининг расмлари қолган. Расмлар диққат билан текшириб кўрилганда, улар қизил сабзи эмас, сариқ сабзининг акси эканлиги аниқланган.

Маълумки, Магелланнинг кўплаб ҳамроҳлари зангла касалидан қирилиб кетган. Бу 16-асрда содир бўлган эди. Кейинчалик денгизчилар узоқ сафарга отланганларида врачларнинг маслаҳатига кўра сабзи олиб кетадиган бўлишган. Сабзи ўсимлиги кейинчалик зангла касалига қарши денгизчиларнинг энг ишончли «дори»ларидан бирига айланади. Ўрта аср табиблари сабзини ва унинг шарбатини даволаш воситаси сифатида кўллаб, кишини соғлом қиладиган, суякни мустаҳкамлаб, гавданинг бўшашиб кетишига йўл қўймайдиган нарса, деб атайдилар.

Сабзи ўсимлиги ҳозир дунёнинг ҳамма жойида маълум. У барча иқлим зоналарида ўстирилмоқда. Сабзини ёки унинг шарбатини татиб кўрмаган киши жуда кам топилса керак.

Фаннинг аниқлашича, сабзининг келиб чиқиш жойи ер юзида учта. Дастлаб қизил сабзини Ўрта Ер денгизи мамлакатларида, бинафша ранг сабзини — Кичик Осиёда, сариқ сабзини эса Ўрта Осиё территориясида экиб, ўстирганлар. АҚШ ва Америка қитъасининг бошқа мамлакатларида етиштирилаётган ҳозирги сариқ сабзи навлари ҳам тўғридан-тўғри мирзои деб аталувчи бизнинг сабзи турига кирса керак. Қачонлардир унинг уруғи Ўрта Осиёдан Америкага олиб борилган, кейинчалик у ердагиларга ёқиб қолиб, кўплаб ўстирадиган бўлишган.

Қизиғи шундаки, мирзои сабзиси Атлантика орқали Америкага қандай ошиб ўтганикин? Сабзи уруғи IX ва X асрларда Европага келтирилган бўлиши эҳтимол. Шуниси диққатга сазоворки, Уйғониш даврида ижод этган европалик рассомларнинг натюрмортларида ҳам сариқ сабзининг расми кўплаб учрайди. Кейинчалик эса Америка қитъасига кўчиб кетган европалик французлар ва инглизлар сариқ сабзи уруғини янги қитъага олиб борганлар.

МУАЛЛИМЛАР УЧРАШУВИ

Тошкент Давлат университети ҳузуридаги ижтимоий фанлар муаллимлари малакасини ошириш институтида сиёсий иқтисодни ўқитиш методикасига бағишланган илмий конференция бўлиб ўтди.

Тошкент, Самарқанд, Олмаота, Целиноград, Жамбул, Красноярск, Саратов ва Гурьев олий ўқув юртларининг вакиллари ўқитиш процессини ташкил этишга доир бир қанча актуал масалалар юзасидан фикрлашиб олдилар, орттирилган тажрибани ўртоқлашдилар.

ЖАСОРАТ МАДҲИ

Совет кишиларининг жонажон Совет Армияси билан ҳамкорлиги ҳамиша мустаҳкамдир. Матбуот саҳифаларида армиямизнинг шонли ишлари, Совет Армиясининг моҳир жангчилари ва командирлари фаолияти кенг ёритилаётганлигининг боиси ҳам шундадир. Республикамиздаги газета ва журналлар саҳифаларида радио ва телевидение эшиттиришларида армиямизнинг жанговар анъаналари ҳақида, совет жангчиларининг беминнат хизмати ва жўшқин ҳаёти тўғрисида, уларни юксак ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялаш борасида очерк, репортаж ва публицистик мақолалар ёритилмоқда. Айрим газеталар яхши ташаббус кўрсатиб, ҳарбий хизмат бурчини ўтаётган ўғлонларимизнинг ҳаёти ҳақида махсус саҳифалар бериб бормоқда.

Газета ва журналларда, радио ва телевидение эшиттиришларида газетхонлар ҳамда тингловчиларнинг диққат-эътиборига сазовор кўплаб материаллар берилди. Уларнинг хизмати юқори тақдирланди. «Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси коллективи бу борада СССР Журналистлар союзи ҳамда Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг иккинчи мукофоти ва Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Ўзбекистон Журналистлар союзининг ҳарбий-ватанпарварлик темасида ёритилган энг яхши очерк, репортаж ва публицистик мақолалар учун эълон қилган конкурсига 33 материал тақдим этилди. Шундан ўнта асарга мукофотлар берилди. «Коммунист Узбекистана» журнали, Хоразм Сурхондарё областларида чиқадиган айрим газеталар ҳарбий-ватанпарварлик темасини дуруст ёритаётганликлари қайд қилинди.

Матбуот, радио, телевидение ходимлари, республикамизнинг барча журналистлари жангчиларимизнинг жасоратини янада кенг мадҳ этаверадилар.

П. ЯСТРЕБОВ,
«Мухбир» журналининг масъул секретари.

Наби Қаюмов Тошкент трактор йиғув заводида 7 йилдан буён баракали меҳнат қилиб келмоқда. Суратда: смена топшириқларини ҳамиша 130-140 процент бажараётган пешқадам ишчи ўртоқ Н. Қаюмов.

А. Тўраев фотоси.

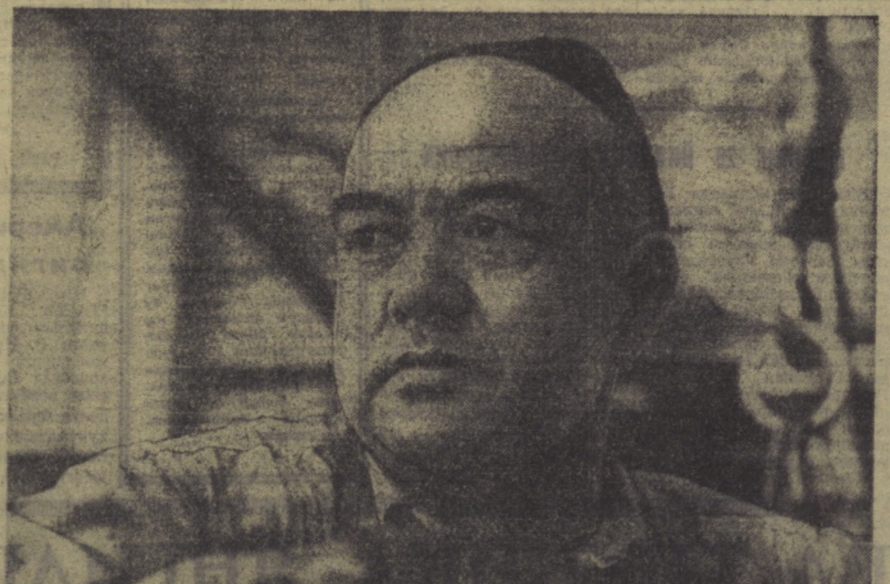

ИНСОН ХОТИРАСИ АЗИЗ

Инсон — азиз! Унинг хотираси-чи?

Кейинги йилларда маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари инсон хотирасини эъзозлаш, улар номини абадийлаштириш соҳасида қатор ишларни амалга оширдилар. Кўпгина қабристонлар тартибга келтирилди. Уларнинг атрофи девор билан ўралиб, турли мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтказилди.

Лекин, республикамизнинг баъзи шаҳар ва район марказларидаги, айниқса қишлоқлардаги қабристонлар қаровсиз, ташландиқ бўлиб ётибди.

Бу камчиликларни бартараф қилиш учун Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ўтган йил 4 ноябрда махсус тадбирлар белгилади. Қарорда марҳумни кўмишга доир ҳамма ишларни расмийлаштириш, яъни транспорт билан таъминлаш, тобут ясаш, гулчамбарлар тайёрлаш, қабр устига қўйиладиган ёдгорлик тошлар ва кўмиш учун керакли бўлган бошқа ашёларни тайёрлаб бериш, қабр устини безатиш ишларини бажариш вазифаси маҳаллий Советларнинг коммунал хўжалик бўлимлари зиммасига юклатилди.

Республиканинг барча область марказларида, Нукус шаҳрида, шунингдек Қўқон ва Чирчиқ шаҳарларида хўжалик ҳисобида иш юрадиган дафн этиш бюролари тузиш вазифаси Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижроия комитетларига топширилди.

Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги зарур бўлишига қараб Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижрокомларининг таклифларига асосан, республиканинг бошқа шаҳарларида ва район марказларида ҳам дафн қилиш бюролари тузиш масаласини кўриб чиқиши ва ҳал қилиши лозим.

Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область, шаҳар ва район ижрокомлари зиммасига қуйидаги вазифалар юкланди:

1969—1970 йиллар давомида шаҳарларда ташкил қилинадиган дафн этиш бюроларига қабристонларни обод қилиш, уларни зарур бўлган ҳолларда водопровод ва электр чироғи билан таъминлаш учун керакли маблағлар ажратиш; қабрлар, улар атрофидаги дарахтлар, гулзорларни тартибга солиш; коммунал хўжалик бўлимларининг балансидаги ёдгорликлар ва қабр устига қўйилган тошларни ремонт қилиш; марҳумни кўмиш учун керакли бўлган ашёларни сотишни ташкил этиш; колхоз қишлоқларидаги қабристонларни обод қилиш ва тартибли равишда сақлаш чораларини кўришни колхозларга тавсия қилиш; дафн этиш бюролари ва қабристон бошқармалари томонидан аҳолига кўрсатилаётган хизматларнинг рўйхатини белгилаш; марҳумни кўмиш учун жой қолмаган қабристонлар яхши тартибга келтирилганидан кейин, бу ерга марҳумни кўмиш тўхтатилганлигини эълон қилиш ва янги қабристон учун жой ажратиш, янги қабристон территориялари Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари Советининг 1938 йил 7 декабрь 208-рақамли қарори асосида ободонлаштирилиши зарур, деб топилди.

Шу тадбирларни амалга оширишга доир қолган бир қанча масалаларни ҳал қилиш вазифаси Ўзбекистон ССР Давлат план комиссияси ва Коммунал хўжалик министрлигига топширилди.

С. МАҲКАМОВ,
Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Коммунал хўжалик бўлими мудири.

АХБОРОТ

Советлар мамлакатида

◆ ОВЧИЛАРНИНГ ЎЛЖАЛАРИ

Магадан областидаги совхоз, колхозларнинг 800 дан ортиқ овчилари тайга ва тундрада мўйна ҳайвонларини овламоқда. Бу мавсум кўп овчиларнинг ови ўнгидан келди. Арктикадаги Врангель оролидан бўлган изчи Чайвун сўнгги 20 куннинг ўзида 90 оқ тулкини қопқонга илинтириб, узоқ шимол учун рекорд натижага эришди.

Чукотка ярим оролидаги «Пионер» совхозининг овчиси Пипикнинг шуҳрати бутун областга кетган. У, 178 оқ тулки овлаган.

◆ УЙ ТЎҚҚИЗ КУНДА БИТДИ

Қирғизистонлик бинокорлар йирик панелли уйларни тез монтаж қилиш методини ўзлаштириб олдилар. Улар Фрунзе шаҳрининг янги микрорайонида тўққиз кунда 64 квартирали уйни битказдилар. Монтаж майдонидаги иш яхши ташкил этилганлиги туфайли шундай муваффақиятга эришилди.

◆ «СОВЕТ ҚОЗОҒИСТОНИ»НИНГ БИРИНЧИ РЕЙСИ

«Красное Сормово» заводида қурилган янги «Совет Қозоғистони» темир йўл пароми Бокудан Красноводскка биринчи рейсга чиқди. У Туркманистон нефтчилари учун машина-ускуналар, минерал ўғитлари, автомобиль покришкалари ва бошқа юклар ортган неча ўнлаб вагонларни элтмоқда. Каспий орқали кўчма темир йўл «кўприги» олти йилдан бери ишлаб турибди. Паромларда шу вақт мобайнида миллион-миллион тонна юк ташилди.

✦ КОРСУНЬ-ШЕВЧЕНКО ОБИДАСИ

Корсунь-Шевченко районидаги Комаровка қишлоғининг нари ёғидан бошланадиган кенг ва чуқур водий халқ тилида Бойковое поле деб аталади. Бундан чорак аср муқаддам, 1944 йилнинг февралида мана шу ерда Улуғ Ватан урушининг энг катта жангларидан бири — тарихий Корсунь-Шевченко жанги қилинган бўлиб, унда душманнинг ўн дивизияси ва бир бригадаси тор-мор этилган эди. Мана шу далага ёндош баланд тепаликда улуғвор монумент қурила бошлади. Монумент Корсунь-Шевченко обидаси комплексининг марказий иншооти бўлиб, унга 20 дан ортиқ ёдгорлик қўшилади.

Т. М. Луговой раҳбарлигидаги бир группа киевлик ҳайкалтарошлар ва архитекторлар лойиҳалаган ҳамда Бойковое поледа ўрнатиладиган монумент зангламайдиган пўлатдан ишланиб, юқорига томон кенгайиб борадиган беш қиррали ёдгорликдан иборат бўлади. Ёдгорликнинг баландлиги 67 метрга етади. Унинг чўққиси диаметри 4 метрга борадиган ярқироқ беш қиррали юлдуз шаклида қиялаб кесилган. Дот шаклидаги икки темир-бетон устун бир-бири билан туташиб, немис-фашист қўшинлари қуршалганлигининг рамзини ифода қилади. Деворлардаги ёзувлар ва рельефлар жанг майдонида совет қўшинларининг қаҳрамонона жасоратлари тўғрисида ҳикоя қилади.

Областдаги мана шу жанг ўтган Корсунь-Шевченко, Звенигород, Городище, Жшков районларда ва бошқа районларида ҳам мазкур жангда қатнашган 1 ва 2-Украина фронтлари турли армиялари ва қўшилмаларининг жангчилари шарафига монументлар қурилмоқда. Бу ёдгорликлардан бири Черкасси халқ қасоскорларига, иккинчиси эса совет жангчилари билан ёнма-ён туриб курашган биринчи алоҳида Чехословакия бригадасининг солдат ва офицерларига бағишланган.

И. ПОПОВ,
(ТАСС мухбири).
Черкасси.

Чапдаги сурат Монголия Халқ Республикасидан. Сиз пойтахтдаги «Улан-Батор» меҳмонхонасини кўриб турибсиз. Ўнгдаги сурат эса Эфиопиядан олинган бўлиб, Аддис Абебадаги янги муниципалитетнинг янги биноси кўриниши акс эттирилган.

В. Мастюков ва В. Матвеев фотолари.
(ТАСС фотохроникаси).

Оламда НИМА ГАП

«СОЮЗ-4» ОРБИТАДА

ЖЕНЕВА, 14 январь. (ТАСС). Швейцария телеграф агентлигининг телетайплари «бугун СССРда одам бошқариб бораётган янги космик кема учирилди», деган хабарни барча газеталарга берди.

Шундан кейин телетайп ТАССнинг космонавт-учувчи В. А. Шаталов бошқариб бораётган «Союз-4» космик кемаси учирилганлиги тўғрисидаги хабарини маълум қилди.

Орадан яна бир неча минут ўтгач, яна янги «молния» эшиттирилди: «Союз-4» кемаси билан радио орқали мунтазам алоқа боғланди. Парвоз муваффақиятли ўтмоқда. Барча аппаратлар нормал ишлаб турибди».

Швейцария радиоси ҳам сўнгги ахборот эшиттиришларини «Союз-4» космик кемасининг парвози тўғрисидаги хабарлар билан бошлаб берди.

БОНН, 14 январь. (ТАСС). Совет Иттифоқида подполковник В. А. Шаталов бошқариб бораётган «Союз-4» космик кемаси учирилганлиги тўғрисидаги хабар Ғарбий Германиянинг ҳамма қисмига яшин тезлигида тарқалди. ДПА агентлиги бу хабарни ҳаммаёққа маълум қилди.

Ғарбий Германия радиостанцияларининг сўнгги эшиттиришларида шу тўғридаги хабарлар асосий ўринни олади.

Бохум обсерваториясининг директори Г. Каминский ТАСС мухбири билан суҳбатда Совет Иттифоқида «Союз-4» космик кемасининг учирилиши космосни ўзлаштириш йўлида қўйилган янги қадам, деди. У совет олимларини ана шу янги буюк муваффақият билан табриклади.

СОФИЯ, 14 январь. (ТАСС). Космонавт В. А. Шаталов бошқариб бораётган «Союз-4» космик кемасининг учирилганлиги тўғрисидаги хабар Болгариянинг ҳамма қисмига тарқалди. Болгария телеграф агентлиги шу тўғрида хабар берди ва бу хабар ҳар беш минутдан кейин София радиоси орқали эшиттирилиб турди.

Бу воқеа Болгария жамоатчилигини ғоят қизиқтирди. Болгария жамоатчилиги бу воқеани Совет Иттифоқининг космик фазони забт этиш соҳасидаги янги катта муваффақиятидир, деб ҳисоблади.

ХЕЛЬСИНКИ, 14 январь. (ТАСС). ТАССнинг космонавт-учувчи подполковник В. А. Шаталов бошқариб бораётган «Союз-4» янги совет космик кемаси орбитага чиқарилганлиги тўғрисидаги хабар олинганидан кейин Финляндия радиоси бу хабарни дарҳол эшиттирди. Хабарда космик кеманинг аппаратлари ва асбоблари нормал ишлаётганлиги ҳамда космонавтнинг аҳволи жуда яхши эканлиги таъкидлаб ўтилади.

ГАВАНА, 15 январь. (ТАСС). СССР космонавт учувчиси подполковник Владимир Шаталов бошқариб бораётган «Союз-4» совет космик кемаси муваффақият билан орбитага чиқарилганлиги тўғрисида Москвадан олинган хабарларни Гавана радиоси ҳар 15 минутда эшиттириб турди.

Миллий обсерватория директори Мари Родригес ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: «Союз-4» кемасининг учирилиши СССРнинг космонавтика соҳасига қўшган яна бир ҳиссасидир. Совет олимларига космик тадқиқотлар программасини муваффақият билан амалга оширишларини тилаймиз. Мен ўз ходимларим номидан мана шу янги ажойиб муваффақият билан совет халқини қизғин табриклайман».

Куба фанлар академияси геофизика институтининг директори Отто Эрнандес бундай деди: «Бу жуда ажойиб янгилик! Бу космик тадқиқотларни ривожлантиришда қўйилган яна бир қадамдир. Биз бошқариладиган «Союз-4» космик кемасининг орбитага чиқарилишини янги йил хайрли бошланганлигининг белгисидир, деб ҳисоблаймиз, бу йил космосни забт этишда совет кишилари янада янги муваффақиятларга эришадиган йил бўлиб қолсин».

ГДРНИНГ 20 ЙИЛЛИГИГА ТАЙЁРГАРЛИК

БЕРЛИН. Берлинда Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Вальтер Ульбрихт раислигида Германия Демократик Республикасининг 20 йиллигига тайёргарлик комитетининг мажлиси бўлди.

Мажлис қатнашчилари республика 20 йиллиги ҳамда «Германия Демократик Республикасининг 20 йиллиги» тезислари муносабати билан ГДРнинг барча гражданларига якдиллик билан мурожаат қабул қилдилар.

Комитет мажлисида Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, ГДР Давлат кенгашининг раиси В. Ульбрихт нутқ сўзлади. У, ҳар икки ҳужжатни ГДРнинг 20 йиллигига тайёрланиш чоғида жамоат ташкилотларининг барча сиёсий идеологик ишининг асоси деб таърифлади. «Ҳозирги йилдаги энг муҳим вазифа социалистик жамиятни ривожлантириб боришдан иборатдир»,— деб таъкидлади В. Ульбрихт.

(ТАСС).

«ДЎСТЛИК» НЕФТЬ ҚУВУРИ

Прага, ТАСС мухбири В. Диев хабар беради: Давлатлараро «Дўстлик» нефть қувури фойдаланишга топширилганидан буён қарийб етти йил ўтди. Чехословакия билан Совет Иттифоқи ҳукумати ўртасида имзоланган ўзаро фойдали битим асосида совет нефти Куйбишев нефть конларидан СССРнинг бутун Европа қисми ва Словакия территориясидан ўтиб, Словакия химиясининг тўнғичи — Братиславадаги «Словнафт» комбинатига бориб етди. Шу давр ичида 20 миллион тоннадан ортиқ совет нефти комбинатга юборилди. Шундай кўп миқдордаги нефтни темир йўлларда жўнатиш учун ҳар йили қарийб 2 минг темир йўл составини талаб этилар эди. 1968 йил нефть юбориш айниқса кўпайди. Республиканинг химия корхоналари ўтган йили 9 миллион тоннадан ортиқ нефть олди.

«Словнафт» комбинати совет нефти негизида Чехословакиянинг энг йирик замонавий химия корхоналаридан бирига айланмоқда. Бу комбинат республика халқ хўжалигини нефть химиясининг энг муҳим маҳсулотлари билан, синтетик тола ва пластмассалар билан таъминлайди. Бу ерда нефтни қайта ишлайдиган янги кучли установка ўрнатилади. Бу установка ишга туширилиши билан комбинат 7 миллион тоннага яқин нефтни қайта ишлай олади.

Чехословакия монтажчилари яқинда трубопроводни давлатлараро нефть қувурига улаш соҳасида иш бошладилар. Бу трубопровод Совет Иттифоқидан етказиб бериладиган нефтни яна бир миллион тонна кўпайтириш имконини беради. Чехословакия матбуотининг таъкидлаб ёзишича, бу соҳадаги ишларнинг изчиллик билан жадаллаштирилиши 1975 йилда Совет Иттифоқидан Чехословакияга 20 миллион тоннагача нефть юбориш имкониятини туғдиради.

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

◆ АҚШ

НЬЮ-ЙОРК. Америка портларидаги юк ташувчилардан 75 минг кишининг забастовкаси бошланганига уч ҳафтадан кўпроқ вақт бўлди. Бу забастовка натижасида Атлантика соҳили ва Мексика кўрфазида жойлашган АҚШ портларининг иши тамомила тўхтаб қолди. 300 га яқин кема, шу жумладан чет элларга қарашли 200 га яқин кемадаги юклар бўшатиб олинмади ёки уларга юк ортилмади. Нью-Йорк портининг бир ўзидагина бир мингдан ортиқ темир йўл товар вагонлари ва юк ортиладиган беш минг автомобиль бекор турибди.

Порт ишчиларининг забастовкаси натижасида 300 миллион доллар зарар кўрилди. Пароход компанияларининг эгалари ўз фойдалари тўғрисида ташвишланиб, президент Жонсонга телеграмма юбордилар. Улар бу телеграммада АҚШ конгресси ана шу забастовкага аралашсин ва мажбурий арбитражга мурожаат қилишга руҳсат берсин, деб талаб этдилар. Портлардаги юк ташувчилар касаба союзи бунга қарши қатъий эътироз билдирмоқда.

Юк ташиш-юк бўшатиш ишлари механизациялаштирилиши натижасида иш ташлаган портчиларнинг камида ярми ишдан маҳрум бўлиш хавфи остида қолди. Шу сабабли улар ўзлари қўйган асосий талабнинг бажарилишини, яъни бутун йил мобайнида гарантияланган иш вақти билан таъминлашни талаб қилмоқдалар. Аммо кемаларнинг эгалари ишчиларнинг талабларини қондиришдан бош тортмоқдалар.

АҚШдаги энг йирик информация агентлиги — Ассошиэйтед Пресс Агентлигининг Нью-Йоркдаги қароргоҳи атрофида, шунингдек бу агентликнинг Вашингтон, Чикаго, Сан-Францискодаги ва Американинг бошқа шаҳарларидаги бўлимлари ҳамда бюролари олдида пикетлар қўйилди. Америкадаги газета уюшмасига қарашли телефон-телеграф хизмати уюшмасининг аъзоларидан 1300 дан ортиқ мухбир, фотограф ва редакцияларнинг бошқа хизматчилари кейинги ўн йил ичида биринчи марта иш ташладилар.

Иш ташловчилар иш ҳақи оширилсин ва цех касаба союз ташкилоти тузилсин, деб талаб қилган эдилар. Маъмурият бу талабни қондиришдан бош тортганлиги сабабли уюшма аъзолари билан АП агентлиги раҳбарлари ўртасида меҳнат борасидаги низо пайдо бўлди. Янги коллектив шартнома тузиш тўғрисида музокаралар бошланганига бир ойдан кўпроқ вақт бўлди. Лекин бу музокаралардан ҳеч қандай натижа чиқмади.

◆ ИТАЛИЯ

РИМ. Рим шаҳар транспортининг ходимлари кейинги уч ҳафта ичида иккинчи марта 24 соатлик забастовка ўтказдилар. Бу забастовкани Италиядаги энг йирик касаба союз бирлашмаларига қарашли Рим касаба союз федерациялари ташкил этди.

Иш ташловчилар иш ҳақининг оширилишини, меҳнат шароитининг яхшиланишини ва пойтахтдаги бутун транспортнинг ишини мақсадга мувофиқ уюштиришни талаб қилмоқдалар.

Рим транспортчиларининг забастовкаси шу кунларда Италиянинг ҳамма қисмига ёйилган кенг кўламдаги забастовка ҳаракатининг бир қисми, холос. Неча ўнлаб шаҳарларда стачкалар давом этмоқда. Бу стачкалар натижасида неча юзлаб фабрика, завод ва муассасаларнинг иши изидан чиқиб қолди. Бергамода тўқимачилар, Феррарада химия саноатининг ишчилари, Падуяда пойафзалчилар, Венецияда докерлар ва машинасозлар иш ташлади.

◆ ВЕНЕСУЭЛА

КАРАКАС. Венесуэланинг Сукре штатида давлат мактаблари ва касалхона ходимларининг забастовкаси давом этмоқда. Иш ташловчилар бир неча ойдан буён тўланмай қолган иш ҳақининг берилишини талаб қилмоқдалар. Муниципал кенгаш биноси олдида катта намойишлар бўлмоқда.

Американинг «Ориноко майнинг компани» концерни билан ҳамкорлик қилувчи «Лумус» қурилиш компанияси ишчилари 28 кунлик забастовкадан кейин ғалаба қозондилар. Концерн эгалари уларнинг турмуш ва меҳнат шароитини яхшилаш тўғрисидаги талабини қондиришга мажбур бўлдилар.

◆ ТУРКИЯ

ИСТАМБУЛ. Туркияда забастовка ҳаракати кенгайиб бормоқда. Чет элларга қилинган сафардан қайтиб келаётган кемаларнинг командалари 9 январда забастовка бошлаган 17 юк кемаси ва тўрт танкер экипажларига қўшилмоқда. Туркия матбуотининг хабарига қараганда забастовка натижасида ҳар куни ярим миллион турк лираси миқдорида зарар кўрилмоқда.

Истамбул яқинида жойлашган ва тикув машиналари ишлаб чиқарадиган «Зингер» компанияси заводининг 500 ишчиси завод биносини ишғол қилди. Улар иш ҳақи оширилсин, иш ҳафтаси қисқартирилсин, ишдан бўшатилган ишчилар ишга қайтиб олинсин ва заводнинг ҳозирги директори америкалик Рокс ишдан бўшатилсин, деб талаб қилмоқдалар.

Тош йўлларда хизмат қилаётган ишчиларнинг забастовкаси қарийб бир ҳафтадан буён давом этмоқда.

(ТАСС).

Америка информация агентлигининг янги директори

НЬЮ-ЙОРК, 14 январь. (ТАСС). Кеча, АҚШнинг янгитдан сайланган президенти Р. Никсон қароргоҳи жойлашган «Пьер» меҳмонхонасида Си-Би-Эс телевизион компаниясининг президенти Фрэнк Шекспир АҚШ ҳукуматининг асосий пропаганда органи — Америка Информация агентлигининг директори қилиб тайинланганлигини билдирди.

Фрэнк Шекспир 1968 йилги президент сайловолди кампанияси даврида Никсоннинг телевидение орқали нутқ сўзлаган пайтларида асосий маслаҳатчиларидан бири бўлган эди. Ф. Шекспир фаолияти 18 йил мобайнида Америка телевидениеси билан боғланган эди.

ИНДОНЕЗИЯДА ТАБИИЙ ОФАТ

ЖАКАРТА, 13 январь. (ТАСС). Марказий Явадаги Мирапи вулқони яна активлашди. У етти кундан бери иссиқ булут ва лава отмоқда. Бир неча километр баландликка кўтарилган иссиқ булутлар кул ёмғири бўлиб тушиб, ерни бир неча сантиметр қалинликда қоплади. 2 мингдан ортиқ киши ўз уйидан жўнаб кетишга мажбур бўлди. Жокьякартада тоғдан учиб тушаётган тош парчалари билан салкам 200 уй вайрон бўлди. Мирапи оқибатида кўрилган зарар 10 миллион рупий чамаси баҳоланмоқда.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ПИШИҚЛИК ЗАПАСИ. Киев автомобиль йўл институтининг мутахассислари яратган асбоб ёрдамида ағдарма машина асосий агрегатларининг узоққа чидаши ва пухталигини аниқ белгилаш мумкин. Бу асбоб машина кабинасига ўрнатилади, асбобнинг датчиклари эса, машина узелларига бириктириб қўйиладиган, автомат датчикларнинг кўрсатганларини ўз «хотирасида» сақлаб қолади. Шу тахлитда олинган информация «Минск-1» машинасида қайта ишланади. Электрон асбоб ейилиш ва синиш процессларининг сирини ўрганар экан, бирон узелнинг қачон ишдан чиқишини аниқлаб беради. Асбоб машина конструкциясини яхшилаши, унинг узоққа чидаши ва пухталигини оширишни мумкин.

«ВАҚТ ЛУПАСИ». Суми асбобсозлари кўплаб ишлаб чиқара бошлаган асбобга шундай ном берилган. Бу — электрон кинокамера бўлиб, ҳар секундда ўн миллион кинокадр тезлигида ишлайди. Асбоб физика соҳасида тадқиқотлар олиб боришга мўлжалланган. Унинг ёрдамида секунднинг бор-йўғи миллиарддан бир улушича вақтда ўтувчи процессларнинг суратини олиш мумкин.

ГОРЕЛКА ПЛАСТМАССАНИ ПАЙВАНДЛАЙДИ. Москвалик ихтирочилар пластмасса пайвандлайдиган электр горелка ясадилар. Янги горелка ёрдамида қувурларда, темир-бетон чокларнинг қопламасида, вентиляция системаларида ва бошқа кўп процессларда пайвандлаш мумкин. Горелка бор-йўғи салкам 350 грамм келади, уни 220 вольт — кучланишли электр тармоғига улаш мумкин. Мутахассислар горелканинг сифати чет элларда ишланган намуналардан устун туради, деб ҳисобламоқдалар.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Лирик концерт. 9.30 — Енгил куйлар. 10.10 — Кинофильмдан қўшиқлар (русча). 10.30 — Концерт. 11.15 — «1969 йил марралари». 11.25 — Най ва фортепьяно учун соната. 12.45 — ГДР радиосининг эшиттириши (русча). 13.30 — Чет эл мамлакатлари эстрада артистларининг концерти. 16.10 — Концерт. 16.50 — «Правда» газетасининг обзори. 18.00 — «Халқ контроли — амалда». 18.10 — Най тароналари. 19.20 — Татар куйлари. 20.00 — «Ёшлик» радиостанцияси. 20.30 — Романслар. 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — «КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорлари — амалда». 21.20 — Концерт (қишлоқ меҳнаткашлари учун). 21.55 — «Саломатлик — туман бойлик». 22.40 — «М. Шайхзода — оташин публицист» (суҳбат). 23.15 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Телеянгиликлар. 18.15 — Қор от (болалар учун мультфильм). 18.25 — Қора либосдаги қиз (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 19.55 — Ўн минутли музика. 20.05 — Телеянгиликлар. 20.20 — Чирчиқ пойафзал фабрикаси бадиий ҳаваскорларининг концерти. 21.00 — Тепловозлар яна пўлат изларда. 21.15 — Ленин билан бирга («Ленинномa» программаси). 21.35 — Адабий портрет. Ҳуршид.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — Москва кўрсатади.
18.00 дан — Душанба кўрсатади.
20.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Биз масвой шаҳарда (болалар учун). 20.15 — Беш йиллик муддатидан илгари.

Рус тилида: 20.30 — Ҳужжатли фильм. 20.50 — Совет композиторларининг қўшиқлари. 21.30 — Телеспектакль.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 16/I да Ўн иккинчи тун, 17/I да Фауст.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/I да Алжонларим, 17/I да Парвона.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/I да Равшан ва Зулҳумор, 17/I да Кимга тўй, кимга аза.

КИНО

Ака-ука Карамазовлар (1 ва 2-серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Сангам (1 ва 2-серия) — НАВОИЙ номли (ўзбек тилида), «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қилич ва қалқон (3 ва 4-серия) — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Бу шундай бошланган эди — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
16, 17 январда

М. Қориёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси ва эстрада артистларининг

КОНЦЕРТИ

Ўзбекистон ССР халқ артисти Қундуз МИРКАРИМОВА; Солистлар: Фахриддин УМАРОВ, Зокиржон СУЛТОНОВ, Рохатой МАННОНОВА, Сора ШУКУРОВА, Тўхта НАЗАРОВА, Дилбар АБДУЛЛАЕВА, Тўхта РИСМЕТОВА, Саида ТОЛИБОХУНОВА; Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Пўлат РАҲИМОВ, Карим АЛИЕВ, Ғафур АЗИМОВ, Созандалар: Ҳалил ҚОДИРОВ, Умар ҲАМИДОВ, Анвар ИНОҚОВ, Қаюм АЪЗАМОВ, Убайдулла ХУЖАЕВ қатнашадилар.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида соат 12 дан сотилади.

БИРЛАШГАН НАШРИЁТ
қуйидаги ортиқча ускуналар ва материалларни

СОТАДИ:

енгил машиналарни ювадиган қурилма; М-410 гидравлик кўтаргич; 1500 кг техник глецирин; 3870 кг адипин кислота; АСД Па оцетелен генератори (ГРК-10-57) ГОСТ 5190-60, босим кучи 0,7 кчс) см2, максималь босими 1,5 кчс) см2 102-Т продукт (632 кг); мис купораси — 3 тонна.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, моддий-техника таъминоти бўлими. Телефон 3-3-21-86.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216. Халқаро ҳаёт — В37604. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалиги — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В36142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 48—85, Бухоро 31—41, Қарши 22—82, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

№ В. — 13. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 02557.